

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
AA2 විභාගය - 2015 ජූලි

(AA24) සංස්ථාපිත සහ පුද්ගලික බදුකරණය
(Corporate and Personal Taxation)

- අයදුම්කරුවන්ට උපදෙස් (අවධානයෙන් කියවිය යුතුය):

2015-08-02
පස්වරු

[2.00 – 5.00]

පිටු ගණන : 11

ප්‍රශ්න ගණන: 10

- කාලය: පැය 03 යි.
- සියලුම ප්‍රශ්න වලට උත්තර සැපයීම අනිවාර්ය වේ.
- ඉල්ලුම් කරන ලද මාධ්‍යයෙන්, එක් භාෂාවකින් පමණක්, ඔබ වෙත සපයන ලද පොත්වල උත්තර ලියන්න.
- ගණනය කිරීම් සහ පෙරවැඩ අමුණන්න. උපකල්පන කිසිවක් ඇතොත්, ඒවා පැහැදිලිව දක්වන්න.
- වැඩසටහන් ගතකිරීම කළ නොහැකි ගණක යන්ත්‍ර පමණක් භාවිත කිරීමට ඉඩ දෙනු ලැබේ.
- අර්ථකථන සහිත කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටි ලැයිස්තුව අමුණා ඇත. වාස්තවික පරීක්ෂණ ප්‍රශ්න හැර අන් සෑම ප්‍රශ්නයකම කළ යුතු ක්‍රියාවකින් යුක්ත වේ. කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටි ලැයිස්තුවේ එම ක්‍රියාව සඳහා දී ඇති අර්ථකථනය පදනම් කරගෙන අයදුම්කරුවන් විසින් ප්‍රශ්නය සඳහා අවශ්‍ය උත්තර සැපයිය යුතුය.
- ලකුණු 100 යි.

A කොටස

වාස්තවික පරීක්ෂණ ප්‍රශ්න (OTQs)

අනිවාර්යය ප්‍රශ්න දහය (10) කි.

(මුළු ලකුණු 20)

01 වන ප්‍රශ්නය

අංක 1.1 සිට 1.9 දක්වා ඇති ප්‍රශ්න සඳහා වඩාත්ම සුදුසු උත්තරය තෝරන්න. තෝරාගත් උත්තරයට අදාළ අංකය ප්‍රශ්න අංකය සමග ඔබේ උත්තර පොතේ ලියන්න.

1.1 ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඇතිවන හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙන් ලැබෙන ලාභ සහ ආදායම් යන්නට ඇතුළත් වන්නේ:

- ශ්‍රී ලංකාවේ දී සපයන ලද සේවාවන්ගෙන් ලැබූ ලාභ සහ ආදායම්.
- ශ්‍රී ලංකාවෙහි වූ දේපළ වලින් ලැබූ ලාභ සහ ආදායම්.
- ශ්‍රී ලංකාවේ දී කරනු ලැබූ ව්‍යාපාරික කටයුත්තකින් ලැබූ ලාභ සහ ආදායම්.
- ඉහත සඳහන් සියල්ලම වේ.

(ලකුණු 02)

1.2 2013/14 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා සිල්වාගේ බදු අය කළ හැකි ආදායම රු.1,200,000/- කි. ඔහු විසින් 2013/14 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද වන්නේ:

(1) රු.10,500/- කි.	(2) රු.84,000/- කි.
(3) රු.36,000/- කි.	(4) රු.28,000/- කි.

(ලකුණු 02)

1.3 පහත සඳහන් ප්‍රකාශ අතුරින් 2013/14 තක්සේරු වර්ෂය සම්බන්ධයෙන් අසත්‍ය ප්‍රකාශය වන්නේ:

- (1) ඒකක භාරයක ඒකක දරන්නෙකුට (unit holder) ගෙවන ලද ලාභාංශ ආදායම් බද්දෙන් නිදහස් විය හැකිය.
- (2) යම් තක්සේරු වර්ෂයක් තුළදී කිසියම් පුද්ගලයෙක් දින 183 ක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් ශ්‍රී ලංකාවෙහි කායික වශයෙන් පෙනී සිටියේ නම්, එම පුද්ගලයා එම තක්සේරු වර්ෂය මුළුල්ලේම ශ්‍රී ලංකාවේ වාසික පුද්ගලයෙකු ලෙස සලකනු ලැබේ.
- (3) යම් පුද්ගලයෙකුගේ තක්සේරු කළ හැකි ආදායම රු.1,500,000/- ට වඩා වැඩි නම් එම පුද්ගලයාගේ පොලී ආදායම 8% බැගින් රඳවා ගැනීමේ බද්දට (withholding tax - WHT) යටත් වේ.
- (4) ඉහත සඳහන් කිසිවක් නොවේ. (ලකුණු 02)

1.4 ප්‍රත්‍යක්ෂ පුද්ගලික ආයතනයක සේවකයෙකි. ඔහුට රු.50,000/- ක මාසික වැටුපක් ලැබෙන අතර කොළඹ පිහිටි කුලී රහිත නිවසක් ද ආයතනයෙන් ලබා දී ඇත. නිවසේ ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම රු.45,000/- කි. ආයතනය මෙම නිවස සඳහා 30% බැගින් වරපතම් ගෙවනු ලබන අතර එය ආයතනය මගින් දරනු ලැබේ.

සේවා නියුක්තික ආදායමට එකතු කළ යුතු කුලී වටිනාකම වන්නේ:

- (1) රු.78,000/- කි. (2) රු.45,000/- කි.
- (3) රු.60,000/- කි. (4) රු.50,000/- කි. (ලකුණු 02)

1.5

- (a) ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාගේ නිවසේ භාවිත කරනු ලබන සමාගමට අයත් විදුලි ජනක යන්ත්‍රය (generator).
- (b) සේවකයන් ඔවුන්ගේ නිවෙස්වල සිට කාර්යාලයට ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා සමාගම විසින් පාවිච්චි කරනු ලබන මෝටර් කෝච් රථය (motor coach).
- (c) කර්මාන්ත ශාලාවේ පාවිච්චිය සඳහා මිලදී ගත් රු.100,000/- ක් වටිනා මෙවලම් (tools).
- (d) අයිතිකරු විසින් ව්‍යාපාරික ගමන් බිමන් සඳහා පමණක්ම භාවිත කරනු ලබන මෝටර් කාර් රථය.

ඉහත සඳහන් ඒවා අතුරින් ක්ෂය දීමනා සඳහා සුදුසුකම් ලබන්නේ කවරක් ද?

- (1) (a) සහ (c) පමණි. (2) (b) සහ (d) පමණි.
- (3) (b) පමණි. (4) ඉහත සඳහන් කිසිවක් නොවේ. (ලකුණු 02)

1.6 සීමාසහිත සන්රේ පොදු සමාගම 2011/12 තක්සේරු වර්ෂයේ සිට වර්ෂ පහක කාලයක් සඳහා ආදායම් බද්දෙන් නිදහස්ය. 2014 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ කාර්තුව සඳහා එහි පිරිවැටුම රු.75,000,000/- කි.

ආර්ථික සේවා ගාස්තුව (Economic Service Charge - ESC) සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් ප්‍රකාශ අතුරෙන් නිවැරදි වන්නේ කුමක් ද?

- (1) ගෙවිය යුතු ආර්ථික සේවා ගාස්තුව රු.625,000/- කි.
- (2) ගෙවිය යුතු ආර්ථික සේවා ගාස්තුව රු.375,000/- කි.
- (3) ගෙවිය යුතු ආර්ථික සේවා ගාස්තුව රු.187,500/- කි.
- (4) සමාගම, ආර්ථික සේවා ගාස්තු ගෙවීමට යටත් නොවේ. (ලකුණු 02)

1.7 හවුල් ව්‍යාපාරයක් සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් ප්‍රකාශ අතුරින් නිවැරදි වන්නේ කුමක් ද?

- (1) බෙදිය හැකි ලාභය ගණනය කිරීමේදී ගෙවන ලද වාර්ෂික, බිම් කුලී, පුරස්කාර (royalty) හෝ පොලී අඩු කිරීමට හවුල් ව්‍යාපාරයක් හිමිකම් නොලබයි.
- (2) යම් තක්සේරු වර්ෂයක් සඳහා බෙදිය හැකි අලාභයක් ඇත්නම්, එම අලාභය හවුල් ව්‍යාපාරයේ වෙනත් ආදායම් වලින් අයකර ගත හැකිය.
- (3) එක් කාලයක (spouse) විසින් අනෙක් කාලයක හවුල්කරුවෙකු වන හවුල් ව්‍යාපාරයකට ඉටු කරන ලද සේවා වලින් ලැබූ ආදායම්, අනෙක් කාලයකට ආදායම් ලෙස සලකනු ලැබිය යුතුය.
- (4) බෙදිය හැකි ලාභය සහ වෙනත් ආදායම් මත 10% අනුපාතයක් යටතේ හවුල් ව්‍යාපාර බද්ද ගෙවිය යුතුය. (ලකුණු 02)

1.8 අවුරුදු 50 ක් වයසැති සුමනිපාල, 10% ක වාර්ෂික පොලී අනුපාතිකයක් යටතේ රු.5,000,000/- ක් වාණිජ බැංකුවක තැන්පත් කර ඇත. ඔහුගේ තක්සේරු කළ හැකි ආදායම වර්ෂයකට රු.1,200,000/- වන බවට ඔහු බැංකුවට ප්‍රකාශයක් (declaration) කර ඇත. බැංකුව විසින් පොලී ආදායම මත අඩු කළ යුතු රඳවා ගැනීමේ බද්ද (WHT) වන්නේ:

- (1) රු.50,000/- කි. (2) රු.12,500/- කි.
- (3) රු.25,000/- කි. (4) රු.100,000/- කි. (ලකුණු 02)

1.9 පහත සඳහන් හිස්තැන පිරවීමට වඩාත් සුදුසු වචනය තෝරන්න:

" යම් තක්සේරු වර්ෂයක් සඳහා ආදායම් බදු ගෙවීමට යටත් සෑම තැනැත්තෙකු විසින්ම එම තක්සේරු වර්ෂයට ඉක්බිතිව එළඹෙන ..... දින හෝ ඊට පෙර වාර්තාවක් සැපයිය යුතුය."

- (1) නොවැම්බර් 30. (2) සැප්තැම්බර් 30.
- (3) ඔක්තෝම්බර් 31. (4) මාර්තු 31. (ලකුණු 02)

1.10 පහත දී ඇති එක් එක් ප්‍රකාශයන් සත්‍ය හෝ අසත්‍ය බව දක්වන්න. තෝරාගත් උත්තරය (සත්‍ය හෝ අසත්‍ය යන්න) ප්‍රශ්න අංකය සමඟ ඔබේ උත්තර පොතේ ලියන්න.

- (1) වර්ෂනම් සහ අළුත්වැඩියා විද්‍යුත් කිසිදු සීමාකිරීමකින් තොරව කුලී ආදායමෙන් අඩු කළ හැකිය.
- (2) යම් තැනැත්තෙකුට ලැබුණු ලොතරුයි ත්‍යාගය රු.500,000/- ට වඩා අඩු නම්, ඔහු එම ආදායම මත ආදායම් බදු ගෙවිය යුතු නොවේ.
- (3) වාසික පුද්ගලයෙකුගේ දරුවාගේ ආදායම, දෙමව්පියන්ගේ විවාහය පවතිනම්, ඔහුගේ පියාගේ ආදායමට එකතු කළ යුතුය.
- (4) සාවද්‍ය / වැරදි වාර්තාවක් සැපයීම මත රු. 20,000/- කට නොවැඩි මුදලක දණ්ඩනයක් (penalty) පැනවිය හැකිය. (ලකුණු 02)

B කොටස

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න පහ (05) කි.

(මුළු ලකුණු 25)

02 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත සේවා ශාඛාව (පෞද්ගලික) සමාගම 2013 අප්‍රේල් 01 දින සංස්ථාපනය කරන ලද අතර එය ඇගයීම් අපනයන ව්‍යාපාරයේ නියැලී සිටියි.

වර්ෂය තුළදී අත්පත් කරගත් ප්‍රාග්ධන වත්කම් පිළිබඳ විස්තර පහත දැක්වේ:

- (1) කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල වර්ෂය තුළදී ඉදිකරන ලද අතර ඉදිකිරීමේ පිරිවැය රු.1,250,000/- කි.
- (2) වර්ෂය තුළදී, සමාගම පිරිවැය රු.350,000/- ක් වන පරිගණක ද, රු.140,000/- කට දේශීයව සංවර්ධනය කරන ලද මෘදුකාංග පද්ධතියක් ද මිලදී ගෙන ඇත. තවද ඉන්දියාවේ සංවර්ධනය කරන ලද මෘදුකාංග පද්ධතියක් රු.100,000/- කට මිලදී ගෙන ඇත.
- (3) අධි තාක්ෂණික (high-tech) මහන මැෂින් තුනක් රු.1,800,000/- ක පිරිවැයකට මිලදී ගෙන ඇත.
- (4) 2013 මැයි 01 වන දින, මාස 24 ක මූල්‍ය කල්බදු ගිවිසුමක් යටතේ ජායා පිටපත් යන්ත්‍රයක් ලබාගෙන ඇත. මාසික කල්බදු වාරිකය රු.12,000/- කි.

මබ විසින්:

බදු අරමුණු සඳහා ක්ෂය දීමනා තක්සේරු කරන්න. ක්ෂය දීමනා සඳහා ගිණිකම් නොලබන යම් වත්කමක් වේ නම්, ඒ සඳහා හේතු සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 05)

03 වන ප්‍රශ්නය

වාසික පුද්ගලයෙකු වන **මාලියාද්ද** පුද්ගලික ආයතනයක විධායක නිලධාරියෙකි. 2013/14 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ඔහුගේ සේවා නියුක්ත ආදායමට අදාළ තොරතුරු පහත දැක්වේ:

- (1) ඔහුගේ මාසික වැටුප රු.120,000/- කි. තවද, මාසිකව රු.40,000/- බැගින් ප්‍රවාහන දීමනාවක් ද ඔහුට ගෙවා ඇත. ඊට අමතරව, ඔහුගේ රු.85,500/- ක වෛද්‍ය බිල්පත් ද, රු.64,500/- ක පුද්ගලික දුරකතන බිල්පත් ද, සමාගම විසින් 2013/14 තක්සේරු වර්ෂය තුළදී ප්‍රතිපූරණය කර ඇත.
- (2) 2012/13 තක්සේරු වර්ෂයේ ලාභය පදනම් කරගෙන 2013 අප්‍රේල් මාසයේදී රු.360,000/- ක ප්‍රසාද දීමනාවක් ඔහුට ලැබී ඇත.
- (3) වර්ෂය තුළදී "පැරණි තොග" (Aged Stocks) විකිණීමේ සැලසුමක් සම්බන්ධයෙන් සමාගම ඔහුට රු.50,000/- ක කොමිස් මුදලක් ගෙවා ඇත.

මබ විසින්:

2013/14 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා, **මාලියාද්දගේ** සේවා නියුක්තියෙන් ලද ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම තක්සේරු කරන්න. යම් ආදායමක් බද්දෙන් නිදහස් වේ නම්, ඊට හේතු සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 05)

04 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත සුරිය (පොද්ගලික) සමාගම, ශ්‍රී ලංකාවේ සංස්ථාපනය කරන ලද සමාගමකි. 2012/13 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා සමාගම ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද රු.1,400,000/- ක් විය.

මබ විසින්:

- (a) ස්වතක්සේරු බදු ක්‍රමය යටතේ 2013/14 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා, ආදායම් බදු ගෙවීමට නියමිත දිනයන් (due dates) හඳුනා දක්වන්න.
- (b) දණ්ඩන (penalty) වලක්වා ගැනීම සඳහා එක් එක් කාර්තුව සඳහා ගෙවිය යුතු අවම බද්ද සඳහන් කරන්න.

(2013/14 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ගෙවිය යුතු බද්ද රු.1,400,000/- වඩා වැඩි වේ යැයි උපකල්පනය කරන්න.)

(ලකුණු 05)

05 වන ප්‍රශ්නය

ලිපිද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනයේ නිරත වාසික සමාගමක් වන සීමාසහිත බීසි බීස් (පොද්ගලික) සමාගමේ වාර්තා වලින් 2014 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් කාර්තුව සඳහා පහත සඳහන් තොරතුරු උපුටා ගන්නා ලදී:

	රු.
විකුණුම්	5,670,000
මිලදී ගත් අමුද්‍රව්‍ය මත ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද (Nation Building Tax - NBT)	23,800
නඩත්තු වියදම් මත ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද (NBT)	18,000
මාසික වාරික ලෙස ගෙවූ ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද (NBT)	60,000
පසුගිය කාර්තුවෙන් ඉදිරියට ගෙන ආ අතිරික්ත ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු (NBT) යෙදවුම්	12,000

මබ විසින්:

2014 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් කාර්තුව සඳහා ගෙවිය යුතු ඉතිරි ජාතිය ගොඩනැගීමේ බද්ද (NBT) තක්සේරු කරන්න.

(ලකුණු 05)

06 වන ප්‍රශ්නය

එකතු කළ අගය මත බදු පනතේ (Value Added Tax Act) ප්‍රතිපාදනයන් අනුව ගාණිඛ සම්බන්ධයෙන් "සැපයීමේ වේලාව" (Time of Supply) යන්නෙහි අර්ථය සඳහන් කරන්න.

(ලකුණු 05)

C කොටස

අනිවාර්ය ප්‍රශ්න තුන (03) කි.

(මුළු ලකුණු 30)

07 වන ප්‍රශ්නය

ගැඹික් නිර්මාණකරණය පිළිබඳ ඩිප්ලෝමාව සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු, **සමන්** 2013 මැයි 01 දින ඔහුගේම ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කළේය. ඔහු විසින් රු.60,000/- ක එකවර ගෙවීමක් (lump sum payment) සහිත 2013 මැයි 01 දින සිට මාසයකට රු.15,000/- බැගින්, වාරික ගෙවිය යුතු වූ වර්ෂ 5 ක මෙහෙයුම් කල්බදු ගිවිසුමකට ඇතුළත් වන ලදී. ඔහු, 2014 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා පහත සඳහන් ආදායම් ප්‍රකාශය පිළියෙල කරන ලදී.

	රු.	රු.
ආදායම:		
දළ ආදායම		1,120,000
ඉතිරිකිරීමේ ගිණුම මත පොලී ආදායම		3,650
මුළු ආදායම		1,123,650
අඩු කළා: වියදම්		
එක් අවුරුද්දක් සඳහා ගෙවූ කුලිය	180,000	
කුලී - එකවර (lump sum) ගෙවීම	60,000	
පරිගණකයක් මිලදී ගැනීම	150,000	
ආනයනික මෘදුකාංග මිලදී ගැනීම	25,000	
විදුලිය, කාර්යාල නඩත්තුව	15,000	
කල්බදු ගිවිසුම මත මුද්දර බදු	9,000	
පරිත්‍යාග	3,000	442,000
ශුද්ධ ලාභය		681,650

මබ විසින්:

2013/14 තක්සේරු වර්ෂයේ බදු අරමුණු සඳහා ව්‍යාපාරයේ ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම (ලාභය හෝ අලාභය) **තක්සේරු කරන්න.** (ලකුණු 10)

08 වන ප්‍රශ්නය

2013/14 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා පුද්ගලික සමාගමක සේවකයෙකු වන **පෙරේරා ට** පහත සඳහන් තොරතුරු අදාළ වේ:

- (1) ඔහුට රු.120,000/- ක මාසික වැටුපක් ද රු.240,000/- ක වාර්ෂික සංග්‍රහ දීමනාවක් ද ලැබී ඇත. වාහනයක් ලබා දීම වෙනුවට රු.70,000/- ක මාසික දීමනාවක් ද ඔහුට ගෙවා ඇත.
- (2) ඔහු රු.120,000/- කට තක්සේරු කර ඇති ඔහුගේ නිවස මාසිකව රු.24,000/- කට කුලියට දී ඇත. ඔහු ඔහුගේ පවුල සමඟ වාසය කරන්නේ සමාගම විසින් සපයන ලද නිවසකය. සමාගම එම නිවස සඳහා මාසිකව රු.30,000/- ක කුලියක් ගෙවන අතර, එහි වර්ෂනම් ගාස්තුව ද දරනු ලබන්නේ සමාගම විසිනි. නිවසේ වර්ෂනම් තක්සේරුව රු.80,000/- කි.
- (3) නිවාස දෙක සඳහා ම 30% බැගින් වර්ෂනම් ගෙවනු ලබයි.
- (4) ජාතික ලොතරැයියෙන් ඔහුට රු.500,000/- ක න්‍යාගයක් ලැබුණු අතර රු.50,000/- ක රඳවා ගැනීමේ බදු අඩුකර තිබුණි.

- (5) ලංකා බැංකුවෙන් ලබාගත් නිවාස ණය මුදල සඳහා ගෙවූ පොලිය රු.125,000/- ක් වන අතර ආපසු ගෙවූ ප්‍රාග්ධන කොටස රු.54,000/- කි.
- (6) ඔහු ආයතනිකමය (institutionalized) අනුමත පුණ්‍යායතනයක් වන පිලිකා සංගමයට රු.50,000/- ක් පරිත්‍යාග කර ඇත. ඔහු රු.86,000/- ක ජීවිත රක්ෂණ වාරිකයක් ද ගෙවා ඇත.

මබ විසින්:

2013/14 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා **පෙරේරාගේ** බදු අයකළ හැකි ආදායම **තක්සේරු කරන්න.** (ලකුණු 10)

09 වන ප්‍රශ්නය

පෙරේරා මහත්මිය විශ්‍රාම යාමෙන් පසු, ඇගේ මිතුරියක් වන **ලොන්සේකා මහත්මිය** සමග හවුල් ව්‍යාපාරයක් ලෙස මල්පැල තවානක් ආරම්භ කළාය. **පෙරේරා මහත්මිය** සහ **ලොන්සේකා මහත්මිය** 2 : 1 අනුපාතය යටතේ ලාභාලාභ බෙදා ගනිති. පහත දැ අයකිරීමෙන් පසු 2014 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා රු.1,274,000/- ක ශුද්ධ ලාභයක් හවුල් ව්‍යාපාරයේ ගිණුම් මගින් අනාවරණය කරන ලදී:

- (1) හවුල්කරුවන්ට ගෙවූ වාර්ෂික වැටුප් - **පෙරේරා මහත්මිය** රු.240,000/-
 - **ලොන්සේකා මහත්මිය** රු.180,000/-
- (2) ගිණුම් පිළියෙල කිරීම වෙනුවෙන් **ලොන්සේකා මහත්මියගේ** දුටු ගෙවූ මුදල රු.18,000/- කි.
- (3) ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යනු ලබන්නේ **පෙරේරා මහත්මියට** අයත් ස්ථානයක වන අතර මාසයකට රු.12,000/- බැගින් කුලී ගෙවා ඇත.
- (4) ප්‍රාග්ධන වත්කම්වල ක්ෂය වීම රු.25,000/- කි. ප්‍රවර්තන තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ක්ෂය දීමනා නොපවතී.

මබ විසින්:

2013/14 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා පහත සඳහන් ඒවා **තක්සේරු කරන්න:**

- (a) හවුල් ව්‍යාපාරයේ බෙදිය හැකි ලාභය.
- (b) හවුල් ව්‍යාපාරයේ ආදායම් බදු බැඳියාව.
- (c) එක් එක් හවුල්කරු හවුල් ව්‍යාපාරයෙන් ලද ආදායම. (ලකුණු 10)

_____ C කොටසෙහි අවසානය _____

D කොටස

අනිවාර්ය ප්‍රශ්නයකි.

(ලකුණු 25)

10 වන ප්‍රශ්නය

සුරෝපීය වෙළෙඳපොළ සඳහා මෘදු සෙල්ලම් භාණ්ඩ නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරයක නිරතව සිටින සීමාසහිත ලිටල් ස්ටාර්ස් (පොද්ගලික) සමාගමේ 2014 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා පහත සඳහන් තොරතුරු මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් උසුටාගෙන ඇත:

2014 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශය

	රු.	රු.
පිරිවැටුම - අපනයන		28,080,000
විකුණුම් පිරිවැය		(16,848,000)
දළ ලාභය		11,232,000
එකතු කළා: වෙනත් ආදායම්		
යන්ත්‍රය විකිණීමෙන් ලද ලාභය		120,000
පොලී ආදායම - 10% රඳවා ගැනීමේ බදු අඩු කිරීමෙන් පසු		67,500
		11,419,500
අඩු කළා: වියදම්		
පරිපාලන වියදම් (1 වන සටහන)	2,810,825	
විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ වියදම් (2 වන සටහන)	372,125	
මූල්‍ය හා වෙනත් වියදම් (3 වන සටහන)	23,700	(3,206,650)
බදු පෙර ශුද්ධ ලාභය		8,212,850

1 වන සටහන - පරිපාලන වියදම්:

	රු.
වැටුප් හා වේතන	1,461,800
සේවක අර්ථසාධක හා භාරකාර අරමුදල	174,270
සේවක සුභ සාධනය (1.1 වන සටහන)	38,000
පාරිභෝගික සඳහා වෙන් කිරීම (1.2 වන සටහන)	84,755
ක්ෂය වීම්	688,000
විදුලිය හා දුරකතන	136,000
දේශීය ගමන් වියදම්	44,000
නීති ගාස්තු (1.3 වන සටහන)	12,000
පරිත්‍යාග (1.4 වන සටහන)	125,000
මුද්දර බදු (1.5 වන සටහන)	30,500
අළුත්වැඩියා සහ නඩත්තු	16,500
	2,810,825

1.1 වන සටහන - සේවක සුභසාධන වියදම්:

සේවකයන්ගේ වාර්ෂික සුභද හමුව සඳහා දැරූ රු.25,000/- ක්, සේවක සුභ සාධන වියදම් වල ඇතුළත් වේ.

1.2 වන සටහන - පාරිභෝගික සඳහා වෙන් කිරීම:

	රු.
2013 අප්‍රේල් 01 දිනට ආරම්භක ශේෂය	244,500
වර්ෂය තුළ කළ වෙන් කිරීම	84,755
වර්ෂය තුළ කළ ගෙවීම්	(54,000)
2014 මාර්තු 31 දිනට අවසාන ශේෂය	275,255

1.3 වන සටහන - නීති ගාස්තු:

බොල්ණය අයකර ගැනීම සඳහා රු.12,000/- ක නීති වියදම් දරා ඇත.

1.4 වන සටහන - පරිත්‍යාග:

වර්ෂය තුළදී, සමාගම රජයට රු.100,000/- ක් පරිත්‍යාග කර ඇති අතර, රු.25,000/- ක් වටිනා භාණ්ඩ අනුමත පුනර්ගායනයක් වන හෙල්ප් ඒජ් (Help Age) ආයතනය වෙත පරිත්‍යාග කර ඇත.

1.5 වන සටහන - මුද්දර බදු:

වර්ෂය තුළදී, සමාගම තව කොටස් 100,000 ක් නිකුත් කර ඇති අතර කොටස් නිකුතුව මත රු.22,500/- ක මුද්දර බද්දක් ගෙවන ලදී. ලදුපත් (receipts) මත ගෙවූ මුද්දර බද්ද රු.8,000/- කි.

2 වන සටහන - විකිණීමේ හා බෙදාහැරීමේ වියදම්:

	රු.
ප්‍රචාරණ වියදම් (2.1 වන සටහන)	275,000
බොල් හා අඩමාන ණය සඳහා වෙන්කිරීම (2.2 වන සටහන)	97,125
	372,125

2.1 වන සටහන - ප්‍රචාරණ වියදම්:

ප්‍රචාරණ පිරිවැය පහත සඳහන් ඒවායින් සමන්විත වේ:

	රු.
විදේශීය මාධ්‍ය	250,000
දේශීය මාධ්‍ය	25,000
	275,000

2.2 වන සටහන - බොල් හා අඩමාන ණය සඳහා වෙන් කිරීම:

ආදායම් ප්‍රකාශයට අයකළ බොල් හා අඩමාන ණයගැතියන්ගේ විස්තර පහත පරිදි විය:

	රු.
පැන්ඩා එන්ටර්ප්‍රයිසස් (වර්ෂය තුළදී බුත්වත් වූ ගනුදෙනුකරුවෙක්)	50,000
ඉතිරි ණයගැතියන්ගෙන් 5% ක්	94,325
පසුගිය වර්ෂවලදී ලියා හරින ලද හා ඉඩදුන් බොල්ණය වලින් නැවත අයකර ගැනීම	(47,200)
	97,125

3 වන සටහන - මූල්‍ය හා වෙනත් වියදම්:

	රු.
කල්බදු පොලිය (3.1 වන සටහන)	15,200
බැංකු ගාස්තු	8,500
	23,700

3.1 වන සටහන - කල් බදු පොලිය

2013 මැයි 01 දින, මාස 36 ක මූල්‍ය කල්බදු ගිවිසුමක් යටතේ ජායා පිටපත් යන්ත්‍රයක් කල්බදු ක්‍රමයට ලබාගෙන ඇත. පොලිය ද ඇතුළත් මාසික කල්බදු වාරිකය රු.5,800/- කි. සමාගම වර්ෂය තුළදී වාරික 11 ක් ගෙවා ඇත.

4 වන සටහන - වෙනත් අදාළ තොරතුරු:

- (1) 2009/10 තක්සේරු වර්ෂයේ දී අත්පත් කර ගත් යන්ත්‍රයක් 2013 ජූනි 15 දින රු.120,000/- කට විකුණන ලදී. යන්ත්‍රයෙහි පිරිවැය රු.450,000/- ක් වන අතර එය ගිණුම්කරණ අරමුණු සඳහා සම්පූර්ණයෙන් කපය කර තිබුණි.
- (2) තක්සේරු වර්ෂය සඳහා බදු අරමුණු වෙනුවෙන් අදාළ වන කපය දීමනාව රු.426,500/- කි.
- (3) සමාගමේ 2012/13 තක්සේරු වර්ෂයේ ඉදිරියට ගෙන ආ බදු අරමුණු සඳහා වූ රු.3,223,500/- ක අලාභයක් තිබුණි.
- (4) සමාගම එහි ලාභයෙන් රු.250,000/- ක් ලාභාංශ ලෙස 2013 අගෝස්තු 15 දින බෙදා හරින ලදී.

මබ විසින්:

2013/14 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා පහත දැ තක්සේරු කරන්න:

- (a) මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම.
- (b) තක්සේරු කළ හැකි ආදායම.
- (c) බදු අයකළ හැකි ආදායම.
- (d) බදු අයකළ හැකි ආදායම මත ගෙවිය යුතු දළ ආදායම් බද්ද.
- (e) බෙදාහරින ලද ලාභාංශ මත ගෙවිය යුතු බද්ද.
- (f) ගෙවිය යුතු ඉතිරි බද්ද.

(ඉදිරියට ගෙන යා හැකි යම් ප්‍රමාණයක් වේ නම්, එය පැහැදිලිව සඳහන් කළ යුතුය.)

(ලකුණු 25)

කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටි ලැයිස්තුව

දැනුම් ක්‍රියාවලිය	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	ක්‍රියා නිර්වචන
01 මට්ටම අවබෝධය වැදගත් තොරතුරු ආවර්ජනය සහ පැහැදිලි කිරීම.	නිර්වචනය කරන්න	ස්වභාවය, විෂය පථය හෝ තේරුම නිශ්චිතව ප්‍රකාශ කිරීම.
	අදින්න	හැඩයක් හෝ රූපසටහනක් ගෙන හැර දැක්වීම.
	හඳුනා දක්වන්න	යමක් මනා සැලකිලිමත් වීමකින් අනතුරුව හඳුනා ගැනීම හෝ තහවුරු කිරීම හෝ තෝරා ගැනීම.
	ලැයිස්තුගත කරන්න	විස්තර කිරීමකින් තොරව අදාළ කරුණු එකින් එක වචනයෙන් ලියා දැක්වීම.
	සම්බන්ධ කරන්න	තාර්කික හෝ හේතු කාරක සම්බන්ධතාවය පෙන්නුම් කිරීම හෝ තහවුරු කිරීම.
	සඳහන් කරන්න	යමක් ස්ඵර ලෙස පැහැදිලිව ප්‍රකාශ කිරීම.
	ගණනය කරන්න	ගණිතමය ගණනය කිරීම.
	විමසන්න	අවසන් නිගමනයකට පිවිසීම සඳහා විවිධ පැතිකඩ තර්කානුකූලව සවිස්තරව පරීක්ෂා කිරීම.
	පැහැදිලි කරන්න	අදාළ කරුණු සවිස්තරාත්මකව දැක්වීම.
	අර්ථකතනය කරන්න	අවබෝධයට පහසු සුපුරුදු පද මගින් අර්ථය ඉදිරිපත් කිරීම.
	හඳුනාගන්න	සෙවීමෙන් හෝ ප්‍රයත්න දැරීමෙන් නිගමනයකට එළඹීම.
	සටහන් කරන්න	අදාළ කරුණු විස්තරාත්මකව සටහන් කිරීම.
සාරාංශගත කරන්න	කරුණු වශයෙන් හෝ සංඛ්‍යා වශයෙන් ප්‍රධාන කරුණු කෙටියෙන් දැක්වීම.	

දැනුම් ක්‍රියාවලිය	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	ක්‍රියා නිර්වචන
02 මට්ටම භාවිතය ඉගෙනගත් පසුබිම නොවන පසුබිමක දැනුම භාවිත කිරීම / සංවෘත ගැටළු විසඳීම.	භාවිත කරන්න	ප්‍රයෝගිකව භාවිතයේ යොදන්න.
	තක්සේරු කරන්න	වටිනාකම, ස්වභාවය, හැකියාව හෝ ගුණාත්මක බව තීරණය කරන්න.
	ප්‍රදර්ශනය කරන්න	සුවිශේෂී ලෙස උදාහරණ සමග ඔප්පු කරන්න.
	ප්‍රස්තාර දක්වන්න	ප්‍රස්තාර මගින් නියෝජනය කරන්න.
	පිළියෙල කරන්න	දී ඇති විස්තර සැලැස්මකට ගොනු කිරීම.
	ප්‍රමුඛතා දක්වන්න	වැදගත්කම, අනුපිලිවෙල අනුව දක්වන්න.
	සසඳන්න	තවත් දෙයක් සමග සංගත වේදායී බැලීම.
විසඳන්න	ගණනය කිරීම හා / හෝ පැහැදිලි කිරීම් භරහා විසඳුම් සෙවීම.	

දැනුම් ක්‍රියාවලිය	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	ක්‍රියා නිර්වචන
03 මට්ටම විශ්ලේෂණය අදහස් අතර සම්බන්ධතා ගොඩනගා සමාන අසමානතා බැලීම / විවෘත ගැටළු විසඳීම.	විශ්ලේෂණය කරන්න	විසඳුම් හෝ ප්‍රතිඵලය තීරණය කිරීම පිණිස විස්තරාත්මකව පරීක්ෂා කරන්න.
	සමානකම් බලන්න	සමානකම් සොයා ගැනීම පිණිස පරීක්ෂා කිරීම.
	අසමානතා බලන්න	අසමානතා හෝ වෙනස්කම් සෙවීම පිණිස පරීක්ෂා කිරීම.
	වෙනස්කොට දක්වන්න	යමක් තවෙකෙකින් වෙනස්කොට දක්වන දෑ හඳුනා ගැනීම.
සැකිල්ලක් සේ දක්වන්න	සුවිශේෂී ලක්ෂණ සාරාංශ කොට දැක්වීම.	